

MONTEVERDI E PIÙ

– *ERIK WESTBERGS VOKALENSEMBLE I NYTOLKNINGAR OCH NYA
VERK FÖR KÖR, DANSARE OCH INTERAKTIV HYPERORGEL* –

ERIK WESTBERGS VOKALENSEMBLE
DIRIGENT ERIK WESTBERG

KATHARINA JOHANSSON, KONFERENCIER

TCP/IP QUARTET

STEFAN ÖSTERSJÖ, GITARR OCH INTERAKTIONSDESIGN

ROBERT EK, KLARINETT OCH INTERAKTIONSDESIGN

FEDERICO VISI, INTERAKTIONSDESIGN

MATTIAS PETERSSON, INTERAKTIONSDESIGN

ÅSA UNANDER-SCHARIN, DANSARE OCH INTERAKTIONSDESIGN

CARL UNANDER-SCHARIN, TONSÄTTARE

LARS JOHANSSON, LJUS

STUDIO ACUSTICUM

SÖNDAG 1 OKT 2023

PROGRAM

Lasciate mi morire Claudio Monteverdi (1567–1643)

Lamento e più* Carl Unander-Scharin (f. 1964)

I. Prologo

II. Exclamatio

III. Cumulatio

IV. Caos e struttura

V. Addio in retrograde

VI. Finale

Sestina Claudio Monteverdi

TCP/IP: Preludio

I. Incenerite spoglie, avara tomba

TCP/IP: Interludio I

II. Ditelo, o fiumi, e voi ch' udiste

TCP/IP: Interludio II

III. Darà la notte il sol

TCP/IP: Interludio III

IV. Ma te raccoglie o ninfa

TCP/IP och Åsa Unander-Scharin: Borduno

V. O chiome d'or, neve gentil del seno

TCP/IP: Interludio IV

VI. Dunque amate reliquie

*uruppförande

MONTEVERDI E PIÙ ÄR EN FÖRESTÄLLNING som presenterar några av Claudio Monteverdis mest berömda körverk i nya tolkningar för vokalensemble, en dansare och interaktiv hyperorgel. En dansares och musikers rörelser styr orgelmusik i realtid för att skapa en suggestiv upplevelse av denna historiska körmusik. Föreställningen är skapad i samarbete mellan Erik Westbergs vokalensemble, den internationellt prisbelönade TCP/IP Quartet samt Carl och Åsa Unander-Scharin (Opera Mecatronica).

En ytterligare dimension utgörs av Carl Unander-Scharins nyskrivna verk *Lamento e più*, som tar avstamp i ett textmaterial från tidigt 1600-tal av Ottavio Rinuccini. Texten var i sin tur librettot till den förlorade operan *Arianna* som tonsattes av Claudio Monteverdi. Det enda återstående musikaliska fragmentet ur denna opera från 1607 är den berömda arian "Lasciatemi morire" – också kallad "Lamento d'Arianna" – och kring denna aria finns i librettot intressanta texter som Monteverdi en gång tonsatte för kör i den förlorade operan.

Det historiska materialet som är utgångspunkt för den nya kompositionen ger möjlighet att vidareutveckla traditionellt utformad polyfoni. Därigenom kan verket utvinna nya tekniker för kontrapunktiska relationer mellan koreografi och musik.

OPERA MECATRONICA är resultatet av ett långt samarbete mellan Carl och Åsa Unander-Scharin. År 1998 skapade de tillsammans världens första koreograferade industrirobot *The Lamentations of Orpheus*. Sedan dess har Opera Mecatronica turnerat till exempel till Operadagen Rotterdam 2012, Paris 2013, Cape Town Opera 2013, Toronto 2014, Lisztakademin i Budapest 2014, Helsingfors 2015, San José 2016, och Rijeka (Kroatien), 2019. En av Opera Mecatronicas höjdpunkter var att skapa en föreställning till Steven Hawkings ära under hans hyllade besök i Stockholm 2015. I december 2022 nådde deras opera *The Tale of the Great Computing Machine* stor framgång med utsålda hus och varmt mottagande från press och publik när den uruppfördes på "hemmascenen", KTH R1 Reaktorhallen. Åsa Unander-Scharin, PhD och koreograf, är professor i musikalisk gestaltning vid Musikhögskolan i Piteå/ LTU. Carl Unander-Scharin är professor i klassisk sång vid Karlstads Universitet, Musikhögskolan Ingesund.

TCP/INDETERMINATE PLACE QUARTET bildades 2021 och består av Federico Visi, Robert Ek, Mattias Petersson och Stefan Östersjö. Klarinettisten Robert Ek och tonsättaren Mattias Petersson är båda doktorander vid Musikhögskolan i Piteå och knutna till forskningsklustret GEMM (Gesture, Embodiment and Machines in Music) där Federico Visi gjort ett postdoktoralt forskningsprojekt. Klustret leds av Stefan Östersjö, professor i Musikalisk gestaltning och ämnesföreträdare vid Musikhögskolan. Kvartetten tilldelades "Best Music Award" först vid NIME (New Interfaces for Musical Expression) i Shanghai och sedan vid "Audio Mostly" i Graz. Båda prisen delades ut 2021, med

hänvisning till kvartettens banbrytande spel med distansstyrda orglar, som utvecklats inom ramen för det internationella projekt Global Hyperorgan.

ERIK WESTBERG studerade 1976–87 vid Musikhögskolan i Stockholm. Han har varit ledare för bland andra KFUM-kören i Stockholm, Oslo Filharmoniske kor och Sveriges Ungdomskör. Med Musikhögskolans kammarkör och sin egen vokalsemble har han gjort 20 cd-skivor samt ett 60-tal internationella turnéer. Sedan 2003 är Erik Westberg professor i kördirigering och körsång vid Musikhögskolan i Piteå.

ERIK WESTBERGS VOKALENSEMBLE bildades 1993 och består av medlemmar från norra Sverige och Finland. Ensemblen har beställt och uruppfört ett 70-tal verk av bland andra Paula af Malmborg Ward, Tebogo Monnakgotla, Jan Sandström, Sven-David Sandström och Arvo Pärt.

1996 gavs ensemblens första cd *Musica Sacra* ut och sedan dess har ensemblen släppt ett 20-tal skivor. 2020 tilldelades ensemblen – som första kör någonsin – Föreningen Svenska Tonsättares Interpretpris med motiveringen: "Erik Westbergs Vokalensemble får priset för sitt stora och mångåriga engagemang i och arbete för ny svensk körmusik. Genom ett stort antal beställningar och sin internationella genomslagskraft når de ut till en bred allmän publik."

SOPRAN

Terese Antonsson
Christina Fridolfsson
Anna Risberg
Anki Myhr

ALT

Katharina Johansson
Katarina Karlsson
Cecilia Grönfelt
Anna-Karin Lindström
Anna Bergendahl

TENOR

Axel Rudolphi
Oskar Wetterqvist
Adrian Rubin
Bartłomiej Szulc
Robert Lindberg

BAS

Martin Eriksson
Andreas E. Olsson
Johan Nordlander
Johan Tegman
Janne Posti

Alla sångtexter är skrivna av Ottavio Rinuccini (1562–1621).

LASCIATE MI MORIRE

Lasciate mi morire,
e che volete voi
che mi conforte
in così dura sorte
in così gran martire?
Lasciate mi morire.

Låt mig dö,
ty vad tror ni
skall kunna trösta mig
i en så svår belägenhet
i ett så stort lidande?
Låt mig dö.

LAMENTO E PIÙ

Ahi miserabil caso, ah fero inganno,
pur troppo di pietà degno, e di pianto;
ma che seguì dopo cotanto affanno?
Lasciate mi morire! E che volete voi?
Che mi conforte?
In così dura sorte, in così gran martire?
In van lingua mortale, in van porge conforto,
dove infinito è il male!

Ack hårda öde, ack grymma svek.
Medlidande och tårar hjälper föga –
och vad följer sådan plåga?
Låt mig dö! Men: vad sker efter all denna gråt?
Var ska jag finna tröst?
I denna hårda stund, i denna ohyggliga nöd?
Förgäves söker jag lindring i ett otillräckligt språk,
som inte kan bota oändlig smärta!

SESTINA

I
Incenerite spoglie, avara tomba,
fatta del mio bel sol terreno cielo.
Ahi lasso i' vegno ad inchinarvi in terra.
Con voi chius'è'l mio cor'a marmi in seno,
e notte e giorno vive in pianto
in foco duol'in ira il tormentato Glauco.

II
Ditelo, o fiumi, e voi ch'udiste Glauco
l'aria ferir di grida in su la tomba,
erme campagne;
e'l san le Ninfe e'l cielo:
A me fu cibo il duol bevanda il pianto.
Poi ch'il mio ben copri gèlida terra,
letto, o sasso felice, il tuo bel seno.

III
Darà la notte il sol lume alla terra
splenderà Cintia il di, prima che Glauco
di baci, d'honorar lasci quel seno
che nido fu d'Amor
che dura tomba preme.
Ne sol d'alti sospir di pianto
prodighe a lui saran le fere e'l cielo.

IV

I
Till aska förvandlade kvarlevor, giriga grav,
gjord av min vackra sol, min himmel, min jord.
Ve mig, jag kommer för att böja mig till jorden.
Med er har mitt hjärta blivit till marmor i mitt bröst,
och natt och dag lever den plågade
Glaucus i tårar och eld, i smärta och vrede.

II
Säg det, o floder, och ni som har hört Glauco
fylla luften med sin klagan vid den
ödsligt belägna graven.
Nymferna och himlen vet det,
min föda var smärta, min dryck tårar,
sedan den iskalla jorden täckt
min älskade med en lycklig bädd av stenar.

III
Solen skall giva natten dess ljus
och mångudinnan upplysa dagen förr än
Glaucus upphör att kyssa och ära
det bröst som var kärlekens boning
och som nu täcks av den grymma graven;
och inte endast han kommer att sucka och klaga
utan även de vilda djuren och himmelen.

IV

Ma te raccoglie o Ninfa
in grembo'l cielo.
Io per te miro védova la terra,
deserti i boschi e correr fiumi il pianto.
E Driade e Napee del mesto Glauco
ridicono i lamenti, e su la tomba
cantano i pregi de l'amato seno.

V

O chiome d'or, neve gentil del seno,
O gigli de la man ch'invido il cielo
ne rapì.
Quando chiuse in cieca tomba.
Chi vi nasconde?
Ohimè povera terra!
Il fior d'ogni bellezza il sol di Glauco
nasconde? Ah muse qui sgorgate il pianto.

VI

Dunque amate reliquie un mar di pianto
non daran questi lumi al nobile seno
d'un freddo sasso?
Ecco l'afflitto Glauco fa risonar
Corinna il mar e'l cielo.
Dicano i venti ogn'hor dica la terra
Ahi Corinna! Ahi morte! Ahi tomba!
Cedano al pianto i detti.
Amato seno a te dia pace il ciel,
pace a te Glauco,
prega honorata tomba e sacra terra.

Men dig, o nymf,
kommer himlen att taga i sitt sköte.
För din skull ser jag jorden som änka,
skogarna som ödemarker och tårarna som floder.
Dryader och nymfer upprepar den olycklige
Glaucus' klagan, och sjunger vid graven
den älskades lov.

V

O gyllene hårsvall! O vita och milda bröst!
O liljevita händer som den giriga himlen
berövade mig,
då den inneslöt allt detta i den mörka graven.
Vem döljer er?
Ack stackars jord!
All fågrings blomning, Glaucus sol –
är den borta? O muser, låt tårarna flöda.

VI

Ty nu, älskade kvarlevor, kommer även
den kalla stenen att utgjuta ett hav av tårar
vid anblicken av ditt ädla bröst?
Den bedrövade Glaucus låter havet och
himlen genljuda nu ropet "Corinna".
Vindarna och jorden skall varje timma ropa
"Ve Corinna! Ve dig död! Ve dig grav!"
Ordet kvävs av tårar.
Älskade bröst, må himlen förlåna dig frid
och även dig, Glaucus:
Bed om en ärofull grav och vigd jord.

Tack

till våra sponsorer och samarbetspartners för värdefullt stöd.

Det möjliggör konstnärliga och innovativa projekt.

Sparbanken Nord

Kempestiftelserna

LULEÅ
TEKNISKA
UNIVERSITET

studio
ACUSTICUM
AKUSTIK I VÄRLDSKLASS